

Eğitimde veli katılımının artırılmasına yönelik öğretmen görüşleri

Cansu Yıldırım¹, Seval Okutan², Nazlı Kömürcü³, Zafer Uğraş⁴

DOI 10.5281/zenodo.10600641

Özet

Bu araştırmanın amacı, eğitimde veli katılımının artırılmasına yönelik öğretmen görüşlerini incelemektir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışmasıyla desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 16 öğretmen oluşturmuştur. Çalışma grubu, maksimum çeşitlilik yaklaşımı kullanılarak seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan açık uçlu sorulardan oluşan bir yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler, katılımcılar ile yapılan yüz yüze görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Çalışma verileri temalar ve kodlar vasıtası ile içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını teşvik etmek için öğretmenlerin kullandığı stratejiler üç ana tema altında toplanmaktadır: velilerin etkinliklere katılımını teşvik etme, bireyselleştirilmiş eğitim paylaşımı ve okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme. Velilerle iletişimi güçlendirmek için önerilen stratejiler ise bilgi paylaşımı ve velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme odaklıdır. Velilerin okuldaki etkinliklere daha fazla katılımını teşvik etmek adına önerilen yöntemler ise fiziksel ve dijital katılımı artırmaya yönelik pratik uygulamalara odaklanmaktadır. Velilerle öğrenci başarılarını paylaşma konusunda önerilen iletişim stratejileri ise akademik gelişimi vurgulama ve topluluk katılımını güçlendirme odaklıdır.

Anahtar Kelimeler: eğitim, veli, veli katılımı, iş birliği

Teachers' views on increasing parental involvement in education

Abstract

This study aims to examine teachers' views on increasing parental involvement in education. This study was designed as a case study, one of the qualitative research methods. The study group consisted of 16 teachers. The study group was selected using the maximum diversity approach. A semi-structured interview form consisting of open-ended questions created by the researchers was used as a data collection tool. The interviews were conducted face-to-face with the participants. The study data were analyzed by content analysis through themes and codes. The strategies teachers use to encourage parents to participate more effectively in the educational process are grouped under three main themes: encouraging parents to participate in activities, sharing individualised education, and strengthening and informing school-parent relations. The strategies suggested to improve communication with parents are focused on sharing information and encouraging parents to participate actively in the educational process. Proposed methods to promote greater parental involvement in school activities focus on practical applications to increase physical and digital participation. Suggested communication strategies for sharing student achievements with parents emphasise academic progress and strengthen community engagement.

Keywords: education, parent, parent involvement, collaboration

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, cansuyildirim1779@gmail.com

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, kamer.06@hotmail.com

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, nzlkmc1@gmail.com

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, ugraszafer@gmail.com

Giriş

Bir çocuğun bilgi edinimi ailesel bağlamda başlar ve yaşamı boyunca devam eder. Aile çocuğun görüşlerini, alışkanlıklarını ve tutumlarını etkiler. Çocuğun okula başlamasıyla birlikte kasıtlı ve yapılandırılmış bir eğitim süreci başlar. Ev içindeki eğitim süreci çocuğun okula başlamasıyla sona ermez. Genç hem ev hem de okul ortamında öğrenmeye devam eder. Bu nedenle, okul ve ailenin birbirini karşılıklı olarak geliştiren, senkronize eden ve iş birliği yapan kurumlar olması esastır (Bilaloğlu, 2014). Veli katılımı, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine ve eğitimine katkıda bulunmak için üstlendikleri tüm eylemleri kapsar (Ömeroğlu ve Yaşar, 2005). Veli katılımı, sunduğu paha biçilmez avantajlar nedeniyle eğitimin temel bir bileşenidir. Öğrencinin hem kişisel gelişiminde hem de sosyal entegrasyonunda önemli bir role sahiptir. Öğretmen, aile ve okul iş birliği, kaliteli bir eğitim almanın anahtarıdır. Bu iş birliği sayesinde bireyler akademik başarı elde edebilir, ahlaki erdemlere sahip olabilir ve vatandaşlık sorumluluklarını yerine getirebilir. Tek taraflı çaba ve emekle hedefe ulaşmak zordur. Türk eğitim sistemi içinde bu iş birliğinin sağlanması tam olarak gerçekleştirilememiştir. Bu durum öğrenciler üzerinde zararlı bir etkiye sahiptir (Ömeroğlu ve Yaşar, 2005). Kuşkusuz, ebeveynler çocuklarına en yakın olan ve onları en iyi anlayan bireylerdir. Çocuklarının mizacı, ilgi alanları ve onlarla etkileşime geçmek için en etkili yaklaşımlar hakkında bilgi sahibidirler. Bu bilgileri öğretmenlerle paylaştıklarında, öğretmenler öğrenciyi daha iyi anlayabilir ve uygun şekilde yanıt verebilirler. Öğrencilerdeki olası sorunları hafifletmek için önleyici bir strateji kullanılabilir (Özdiç, 2014). Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin velilere karşı olumsuz tutum ve davranışlar sergilemesi, okul aile birliklerinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi, veli toplantılarının seyrek ya da gereksiz olması, veliler arasında dayanışma eksikliği ve velilerin çocuklarının eğitimine zaman ayıramaması, velilerin eğitime katılımının önündeki engellerdir. Okulun verdiği eğitim öğrenci için yetersiz kalabilir. Eğitim, öğrencinin yeterli desteği aldığı aile birimi içinde sürdürülmelidir. Bu nedenle, ebeveynlerin hem öğretmen hem de okul yönetimi ile iletişim kurması önemlidir (Pehlivan, 1999). Aile, okulu tamamlayıcı bir unsur olarak hizmet eder. Ailenin sorumluluğu çocuğu okula kaydettirmekle sona ermez, aksine bundan sonra başlar. Aile okula aktif olarak katkıda bulunmalı ve eğitim girişimlerini desteklemelidir. Çocuğun fiziksel, ruhsal ve entelektüel gelişimi aile ortamına bağlıdır. Ebeveynlerin eğitime katılımı, ebeveynlerin eğitim sürecine proaktif bir şekilde dahil olması anlamına gelir. Öğrencinin eğitim deneyimini ve gelişimini önemli ölçüde artırdığı için çok önemlidir. Kurallar, ebeveyn katılımının gerekliliğini açıkça vurgulamaktadır. Öğrenci hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmak, öğretmenin öğrencinin davranışları hakkında daha bilinçli kararlar almasını sağlar. Eğitimde ebeveyn katılımı, eğitim sürecinin sorunsuz ve etkili bir şekilde devam etmesini sağlamayı, aktif olarak katkıda bulunmayı, proaktif olarak zorluklardan kaçınmayı ve ortaya çıkabilecek herhangi bir soruna cevap vermeyi amaçlamaktadır (Şaban, 2011). Ebeveyn katılımı çocuklar, aileler, eğitimciler ve kurumlar için çeşitli avantajlar sağlar. Öğrenciler güvenli bir eğitim ortamında başarılı olurlar. Toplum içinde asimile olurlar. Öz güvenleri gelişir. Aile, çocuğuyla sağlam bir iletişimin gelişmesine ön ayak olur. Çocuğuna çeşitli şekillerde destek ve yardım sağlar. Öğretmen, veli katılımını teşvik ederek hedefine ulaşır. Sorumluluğu dağıtır. Bireyler arasındaki farklılıkları kabul eder ve saygı duyar. Kurum, eşitlikçi fırsatları garanti eder (Cömert ve Güleç, 2004), Ailelerin eğitim sürecine katılmaları için çeşitli fırsatlar vardır. Ebeveynler ve eğitimciler arasındaki iletişim ve etkileşim için kullanılan yöntemler arasında veli toplantıları, bireysel görüşmeler, whatsapp grupları, telefon görüşmeleri, portfolyolar, ev ziyaretleri, ilan panoları, haber bültenleri, dergiler, konferanslar, kitapçıklar ve dilek kutuları yer almaktadır (Oktay

vd., 2003). Ebeveynler bu pek çok yöntemle eğitime katılma fırsatına sahiptir ve sürece önemli katkılarda bulunabilirler.

Ebeveynlerin okullaşma sürecine katılımı bazı engellerle karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin veli katılımına ilişkin sınırlı anlayışı, bunu zaman alıcı ve zorlu bir görev olarak algılamaları, yoğun programlarının getirdiği kısıtlamalar ve velilerin olası müdahalelerine ilişkin endişeleri veli katılımını engellemektedir. Prosedür, yöneticilerin yoğun iş yükü, zaman kısıtlamaları ve ebeveyn katılımına karşı ilgisizlikleri nedeniyle engellenmektedir. Ebeveynlerin okula katılımının önündeki zorluklar arasında ailelerin sosyo-ekonomik durumlarının kötü olması, eğitim düzeylerinin sınırlı olması ve zaman ayırma konusunda isteksiz ve gönülsüz olmaları yer almaktadır (Oktay vd., 2003).

Toplumumuzda ebeveynlerin okullaşmaya katılım miktarı yetersizdir. Bu faktörler arasında ailenin eğitim düzeyi, sosyoekonomik koşullar ve okulun atmosferi yer almaktadır. Ayrıca, ebeveynler, zorlu iş programları, evde başka çocukların varlığı, ekonomik zorluklar, katılım sürecine ilişkin sınırlı anlayış, sağlık sorunları, öğretmenlerin yetersiz teşviki, özgüven eksikliği, ulaşım kısıtlamaları ve öğretmenlere yönelik endişe gibi katılımın önündeki çeşitli engelleri tanımlamaktadır (Can, 2009). Bu sorunlar ebeveynlerin okula katılımıyla ilgilidir. Bu sorunları önlemek için, aileleri sürecin önemi konusunda eğitmek ve onları çeşitli yollarla teşvik etmek çok önemlidir. Ülkemizde okul-aile iş birliğinin miktarı yetersizdir ve veli-öğretmen konferansları amaçlarına tam olarak ulaşmamaktadır. Okul yönetimi, veli-öğretmen konferanslarının sıklığını ve etkinliğini artıracak stratejiler uygulamalıdır. Ebeveynlerin eğitime katılımının önündeki engeller ilgisizlik, okuldan maddi talepler ve olumsuz öğretim tutumları olarak tanımlanabilir (Albez ve Ada, 2017).

Veli katılımı, öğrencilerin eğitim süreçlerinde daha başarılı olmalarını desteklemek ve genel olarak eğitim sistemini güçlendirmek adına kritik bir öneme sahiptir (Sezer, vd., 2023). Bu katılım, velilerin çocuklarının eğitimine aktif bir şekilde dahil olmalarını içerir ve bu, birçok avantaj sunar. Veli katılımı, öğrencinin evde ve okulda aldığı eğitim arasında güçlü bir bağ kurmayı sağlar. Bu bağ, öğrencinin öğrenme süreçlerini destekler, motive eder ve olumlu bir öğrenme ortamı yaratır. Veliler, çocuklarının akademik gelişimini takip edebilir, güçlü yönlerini ve zayıf yönlerini anlayabilir ve bu doğrultuda destek sağlayabilirler. Veli katılımı, öğrencinin sosyal ve duygusal gelişimini destekler (Bolat, 2023). Okul, çocuğunun sosyal çevresidir, ancak bu çevre dışında, veliler, çocuklarının kişisel gelişimine önemli katkılarda bulunabilirler. Eğitimciler ve veliler işbirliği yaparak, öğrencinin sosyal becerilerini, özgüvenini ve sorumluluk duygusunu geliştirebilirler. Veli katılımı, öğrencinin öğrenme süreçlerine daha fazla destek ve rehberlik sağlar. Veliler, öğrencilerin ev ödevlerine yardımcı olabilir, öğrencinin öğrenme stillerini anlayarak uygun öğrenme stratejilerini belirleyebilirler (Akyürek ve Esen, 2023). Ayrıca, veliler ve öğretmenler arasında düzenli iletişim, öğrencinin öğrenme süreçlerini iyileştirebilir ve potansiyel sorunlara erken müdahale sağlayabilir. Veli katılımı, okul topluluğunu güçlendirir. Okullar, velileri sadece öğrencilerin velisi olarak değil, aynı zamanda okul topluluğunun bir parçası olarak görmelidir. Veliler, okul etkinliklerine katılarak, okul projelerine destek vererek ve okul yönetimi ile işbirliği yaparak, birlikte daha güçlü bir eğitim ortamı oluşturabilirler. Sonuç olarak, veli katılımı, öğrencilerin eğitim başarılarını artırmak, genel öğrenci gelişimini desteklemek ve okul topluluğunu güçlendirmek için kritik bir unsurdur. Veliler, çocuklarının eğitimine aktif bir şekilde dahil olduklarında, bu, daha güçlü, sağlıklı ve destekleyici bir öğrenme ortamının oluşturulmasına önemli bir katkı sağlar.

Eğitimde veli katılımının artırılmasına yönelik öğretmen görüşleri, eğitim sürecini bir ortaklık ve iş birliği oluşturarak öğrenci başarısını artırmada kritik bir faktör olarak belirtmektedir.

Öğretmenler, velilerin eğitim sürecine daha fazla katılmasının, öğrencilerin motivasyonunu ve ilgisini artırabileceği konusunda birleşmektedir. Bu iş birliği, öğrencinin akademik başarısının yanı sıra sosyal ve duygusal gelişimine de olumlu etki edebilir. Velilerin, öğrencilerinin eğitime daha yakından dahil olmaları, öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemekte ve evde de öğrenmeye yönelik olumlu bir ortamın oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla, eğitimde veli katılımını artırmaya yönelik yapılan çalışmalar, öğrenci başarısı üzerinde pozitif etkiler yaratarak eğitim sisteminin güçlenmesine katkıda bulunabilir. Eğitimde veli katılımını artırmaya yönelik çalışmalarda öğretmenler, velilere eğitim sürecine daha fazla dahil olmaları için teşviklerde bulunmanın önemine vurgu yapmaktadır. Velilere düzenlenen etkinlikler, veli-öğretmen toplantıları ve bilgilendirme seansları gibi yöntemlerle, velilerin eğitim sürecine daha aktif bir şekilde katılmaları sağlanabilir. Ayrıca, iletişim kanallarının güçlendirilmesi ve velilerle düzenli olarak bilgi alışverişinin yapılması, öğrencinin akademik ve sosyal gelişimine daha fazla destek sağlayabilir. Bu çalışmanın diğer çalışmalardan farkı, öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin öne çıkarılmasında yatmaktadır. Öğretmenlerin sahadan elde ettikleri deneyim ve gözlemler, veli katılımının eğitimdeki etkilerini daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olabilir. Ayrıca, bu çalışma özgün bir bakış açısı sunarak, eğitimde veli katılımını artırma konusundaki çalışmalara yeni bir boyut ekleyebilir.

Bu araştırmanın amacı, eğitimde veli katılımının artırılmasına yönelik öğretmen görüşlerini incelemektir. Bu amaç altında araştırmada aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır:

- 1) Velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için öğretmenlerin gördüğü en etkili stratejiler nelerdir?
- 2) Velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için öğretmenlerin uyguladıkları öneriler nelerdir?
- 3) Velilerin okuldaki etkinliklere ve öğrencilerinin eğitime daha fazla katılmasını teşvik etmek adına uygulamak istedikleri yeni yöntemler hakkında öğretmenlerin görüşleri nasıldır?
- 4) Velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak için öğrenci başarıları ve öğrenci gelişimini paylaşma konusunda nasıl bir iletişim stratejisi kullanmayı düşündüklerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma deseni

Çalışma, nitel bir araştırma yaklaşımı olan fenomenolojik araştırma deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Fenomenoloji, bireylerin öznel deneyimlerini anlamayı ve yorumlamayı amaçlayan bir nitel araştırma yaklaşımıdır. Bu araştırma deseni, katılımcıların doğrudan deneyimlerini, algılarını, duygularını ve değerlendirmelerini ortaya çıkarmayı hedefler. Araştırmacı, bireysel görüşmeler, odak grupları veya gözlemler yoluyla katılımcıları detaylı bir şekilde anlamak için açık uçlu sorular kullanır. Fenomenolojik tasarımın temel prensibi, araştırmacının katılımcıların anlatılarına aktif bir şekilde odaklanmasıdır. Analiz sürecinde araştırmacı, genel temaları, yorumları ve çerçeveleri belirleyerek katılımcıların deneyimlerini anlamaya çalışır. Bu yöntem, katılımcıların deneyimlerini açıkça ifade etmelerine olanak tanır ve araştırmacının önyargılarını azaltarak kapsamlı bir anlayış elde etmesini sağlar. Fenomenolojik desen, öncelikle bireylerin öznel deneyimlerine, bakış açılarına ve yorumlarına odaklanarak araştırma yapar (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Çalışma grubu

Araştırmanın örneklemini 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Mamak ilçesindeki ortaokullarda görev yapan 16 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubu, katılımcıları seçmek için maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılarak oluşturulmuştur. Yıldırım ve Şimşek (2016) maksimum çeşitlilik örnekleminin temel amacının potansiyel çalışma katılımcılarının özelliklerindeki çeşitliliği artırmak olduğunu belirtmektedir. Sonuç olarak, örneklem için öğretmenler seçilirken deneyim, yaş ve eğitim durumu gibi çeşitli demografik değişkenler göz önünde bulundurulmuştur. Bu unsurlar, çalışma öncesinde yapılan literatür analizi, uzmanların değerlendirmeleri ve ilgili kişilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara dayanarak durumu tanımlamada önemli görülmüştür. Aşağıda katılımcıların demografik faktörlerini gösteren tablo yer almaktadır.

Tablo 1. Eğitimde veli katılımının artırılmasına yönelik öğretmen görüşleri

	Cinsiyet	Branş	Yaş	Kıdem	Öğrenim Durumu
K1	Erkek	Sosyal Bilgiler Öğretmeni	35	8	Lisans
K2	Kadın	Fen Bilgisi Öğretmeni	28	4	Yüksek Lisans
K3	Erkek	Türkçe Öğretmeni	40	12	Lisans
K4	Kadın	Matematik Öğretmeni	32	6	Lisans
K5	Erkek	Fen Bilgisi Öğretmeni	45	15	Yüksek Lisans
K6	Kadın	İngilizce Öğretmeni	29	5	Lisans
K7	Erkek	Beden Eğitimi Öğretmeni	38	10	Yüksek Lisans
K8	Kadın	Fen Bilgisi Öğretmeni	33	7	Lisans
K9	Erkek	Matematik Öğretmeni	41	14	Lisans
K10	Kadın	Sosyal Bilgiler Öğretmeni	27	3	Lisans
K11	Erkek	Türkçe Öğretmeni	36	9	Lisans
K12	Kadın	İngilizce Öğretmeni	30	6	Yüksek Lisans
K13	Erkek	Fen Bilgisi Öğretmeni	44	13	Lisans
K14	Kadın	Beden Eğitimi Öğretmeni	31	8	Yüksek Lisans
K15	Erkek	Matematik Öğretmeni	39	11	Lisans
K16	Kadın	Türkçe Öğretmeni	34	7	Yüksek Lisans

Tablo 1'de araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik değişkenlere yönelik bilgiler bulunmaktadır. Cinsiyet dağılımına bakıldığında, katılımcı öğretmenlerin yarısının erkek (%50) ve yarısının kadın (%50) olduğu görülmektedir. Branşlara göre dağılım incelendiğinde, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, Türkçe, Matematik, İngilizce ve Beden Eğitimi branşlarında öğretmenlerin yer aldığı görülmektedir. Yaş dağılımı geniş bir aralıkta bulunmakta olup, en genç öğretmen 27 yaşında iken en yaşlı öğretmen 45 yaşındadır. Kıdem süreleri incelendiğinde ise öğretmenlerin öğretmenlik deneyimlerinin 3 ile 15 yıl arasında değiştiği gözlemlenmektedir. Öğrenim durumlarına bakıldığında, katılımcı öğretmenlerin çoğunluğunun lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim aldığı görülmektedir.

Veri toplama araçları

Veri toplama aracı olarak, dört açık uçlu sorudan oluşan standartlaştırılmış bir görüşme formu tercih edilmiştir. Bu görüşme, katılımcıların bilinçli bir şekilde karşılıklı sorular sorduğu ve cevapladığı yapılandırılmış bir diyalogu içermektedir. Bu seçimdeki temel amaç, katılımcıların çalışma konusuyla ilgili derinlemesine içgörüler sunmalarını kolaylaştırmaktır.

Görüşme tekniği, aynı zamanda çalışma için gerekli verileri toplamanın zorluğunu da göz önünde bulundurarak tercih edilmiştir. Patton'ın (1987) üç farklı görüşme tekniği arasından, bu araştırma geleneksel açık uçlu görüşme yaklaşımını benimsemiştir. Bu yaklaşım, her katılımcı için dikkatlice tasarlanmış, düzenlenmiş ve sistematik bir dizi soruyu içerir. Bu stratejinin seçilmesindeki diğer etkenler arasında, katılımcıların öznel deneyimlerini ifade etmelerine izin vermesi ve önyargıları azaltma potansiyeli bulunmaktadır. Bu çalışmada, veri toplama aracının geçerliliği ve güvenilirliği için önceden pilot testler yapılmıştır. Soruların konuyla uygunluğu ve katılımcıların beklentilerini doğru bir şekilde yansıtmayı yansıtmadığı konusundaki iç geçerlik değerlendirmesi için uzman görüşlerine başvurulmuş, ayrıca ölçüm aracının tekrarlanabilirliği için güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu ön çalışmalar, veri toplama aracının sağlam ve güvenilir bir şekilde kullanılabileceğini doğrulamaktadır.

Verilerin toplanması

Araştırma, 10 Eylül- 30 Eylül Haziran 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen yüz yüze görüşmeler yoluyla bilgi toplamıştır. Katılımcıların kendi okullarında yapılan veri toplama prosedürü sırasında, katılımcı başına her bir görüşmenin süresi 30 ila 45 dakika arasında değişmiştir. Görüşme sırasında katılımcılar bu çalışmada yer almayı gönüllü olarak kabul etmişlerdir. Görüşme başlamadan önce katılımcılara çalışmanın tarihçesi, önemi ve amaçlarının yanı sıra gizlilikle ilgili kurallar hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, görüşmenin belgeleneceği de kendilerine bildirilmiştir. Araştırmacı bire bir görüşmeler için standartlaştırılmış bir görüşme formu kullanmış ve önceden belirlenmiş sorular her bir katılımcıya tutarlı ve değiştirilmemiş bir sırayla iletilmiştir. Notlar görüşme boyunca kâğıt ve kalem kullanılarak kaydedilmiştir. Katılımcılara sözlü ifade için daha fazla zaman tanınmış ve görüşmeleri bir ses kayıt cihazı kullanılarak belgelenmiştir. Katılımcıların düşüncelerini özgürce ifade edebilmeleri için elverişli bir ortam sağlamak amacıyla her bir görüşme bireysel olarak gerçekleştirilmiştir. Her görüşmenin ardından araştırmacılar, el yazısıyla alınan notları derhal bilgisayara aktarmıştır. Daha sonra, verilere ilişkin daha fazla içgörü elde etmek için tüm kayıt listesinin kapsamlı bir incelemesi yapılmıştır.

Geçerlik ve güvenilirlik

Geçerlilik ve güvenilirlik, nitel araştırmalarda nicel araştırmalara kıyasla daha farklı ele alınmakta ve bazen farklı terimlerle ifade edilmektedir (Noble & Smith, 2015; Shenton, 2004). Bu çerçevede, literatür sürekli olarak nitel araştırmanın güvenilirliğini vurgulamakta ve bu tür araştırmaların inandırıcılığını sağlamak için birçok strateji önermektedir (Noble & Smith, 2015). Nitel araştırmada inandırıcılığı tesis ederken dört kriteri göz önünde bulundurmak önemlidir: inandırıcılık (iç geçerlilik), aktarılabilirlik (dış geçerlilik), tutarlılık (güvenilirlik) ve nesnellik. Bu ölçütler geçerlilik ve güvenilirlik kavramlarının yerini almaktadır. Nitel araştırmada inandırıcılık, iç geçerliliğin yerine geçer ve uzun süreli iletişimin sürdürülmesi, araştırmacı yanlılığının en aza indirilmesi, katılımcı teyidinin alınması ve teknolojik üçgenlemenin kullanılmasıyla elde edilebilir. Amaçlı örneklemenin vurgulanması, bağlamın tam olarak tanımlanması ve katılımcıların kapsamlı bir şekilde sunulması, dış geçerliliğe güvenmek yerine aktarılabilirliği sağlamak için kullanılan taktiklerdir (Başkale, 2016). Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için katılımcılar gönüllülük esasına göre seçilmiştir. Görüşme formu uygulanmadan önce katılımcılarla hazırlık görüşmeleri yapılmış, bu görüşmelerde araştırmanın amaçları ve görüşme formunda yer alan sorular hakkında gerekli açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca, görüşme formu katılımcılara yazılı olarak gönderildiği için katılımcı teyidi ihtiyacının da karşılandığı varsayılmaktadır. Araştırma, katılımcılar arasındaki farklılıklara katkıda bulunan faktörlerin kapsamlı bir analizinin yanı sıra görüşme formunun

ve ilgili soruların geliştirilmesi sürecinin kapsamlı bir tanımını da içermektedir. Bu, çalışmanın bulgularının aktarılabilirliğini sağlamak için yapılmıştır. Bunu garanti altına almak için araştırmada kasıtlı örnekleme stratejilerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda güvenilirlik yerine kullanılan tekdüzeliği korumak için, araştırma prosedürünün (araştırma yöntemleri, soru hazırlama, pilot test, veri toplama süreci, analiz vb. dahil olmak üzere), literatür taramasının, metodolojik varyasyonların ve yöntem ve süreçlerin başka bir araştırmacı tarafından incelenmesinin kapsamlı bir şekilde açıklanması tavsiye edilir (Başkale, 2016). Çalışmada bütünlüğü sağlamak için araştırma tasarımı, veri toplama prosedürü, araç hazırlama ve analiz süreci için kapsamlı bir açıklama yapılmıştır.

Verilerin analizi

Çalışmanın verileri içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. İçerik analizi, görüşme verilerinde yer alan materyalin sistematik ve titiz bir şekilde incelenmesini içeren bir araştırma stratejisidir (Miller, 2003). Bu sorunu ele almak için araştırma, veri toplama ve bulguların yorumlanmasının her yönünü ayrıntılı bir şekilde inceleyerek içerik analizini kullanmıştır. Veriler, araştırmacının hedefleriyle birlikte tematik analiz ve kodlama kullanılarak düzenlenmiş ve sınıflandırılmıştır. Araştırma, verilerin kategorize edilmesi, temaların düzenlenmesi ve tanımlanması ve sonuçların analiz edilmesi prosedürlerinin tamamını içermektedir. Temalar, önemli bağlantıları olan kodların gruplandırılmasıyla oluşturulan kategoriler arasındaki anlamlı ilişkilere dayanarak seçilmiştir. Bu süreçte, kodlar ve kategorilerin belirlenmesi, sınıflandırılması ve tematik analiz, araştırmacılar tarafından titiz bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar arasında yapılan bu değerlendirme süreci, verilerin analizi aşamasında birbirleriyle uyum içinde çalıştıklarını ve ortak bir anlayış geliştirdiklerini gösterir. Bu, içerik analizi sürecinin güvenilirliğini artırmaktadır. Geçerlilik açısından, araştırmacılar kodlama ve kategorizasyon süreçlerindeki kararları sürekli olarak gözden geçirmişler ve araştırma sorularına ve amaçlarına uygunluğunu sağlamak için içerik analizinin sürekli bir şekilde doğrulamasını gerçekleştirmişlerdir. Ayrıca, araştırmacılar arasında düzenli toplantılar yapılarak, analiz sürecindeki olası farklılıkları ele almak ve ortak bir anlayışın sürdürülmesini sağlamak için çaba harcanmıştır. Bu yöntemler, içerik analizi sürecinin güvenilirliğini artırmaya yönelik önlemler olarak kabul edilebilir (Miller, 2003).

Bulgular

Velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için öğretmenlerin gördüğü en etkili stratejilerin neler olduğuna ilişkin değerlendirme

Analiz bölümünde, velilerin eğitim sürecine etkin katılımını sağlamak adına öğretmenlerin stratejilerinin neler olduğunun anlaşılması amacıyla " Velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için öğretmenler olarak gördüğünüz en etkili stratejiler nelerdir" sorusu yöneltilmiş olup elde edilen temalar ve kodlar Tablo 2'de detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 2. Velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için öğretmenlerin gördüğü en etkili stratejilerin neler olduğuna ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme	Fiziksel katılımı artırma	3
	Sanal katılımı artırma	3
	Bilgi paylaşımı ve geri bildirim	3
Bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı	Öğrenci portföyleri ve hedefler	4
	Bireyselleştirilmiş eğitim planları	2
Okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme	Toplantılar düzenleme	2
	Etkinliklere davet	1

Tablo 2 incelendiğinde; velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için öğretmenlerin gördüğü en etkili stratejilerin neler olduğuna ilişkin katılımcı görüşlerinin, velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme, bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı ve okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme olmak üzere üç tema altında toplandığı görülmektedir. Velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme teması altında; fiziksel katılımı artırma, sanal katılımı artırma ve bilgi paylaşımı ve geri bildirim isimli üç kod bulunduğu görülmektedir. Velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K7): “Okul içinde gönüllü programlar düzenleyerek, velilerin katılımını teşvik etme.”

(K3): “Velilerle düzenli olarak iletişim kurarak, çocuğun gelişimini paylaşma ve onların görüşlerini alma.”

(K8): “Velilere çocuklarının günlük akademik ve sosyal davranışlarını içeren düzenli raporlar sunma.”

(K2): “Sınıf içi faaliyetleri belirli periyotlarda paylaşılan fotoğraf ve video öğeleriyle belgeleyerek, velilerin çocuklarının günlük aktivitelerini görmelerini sağlama.”

Bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı teması altında; öğrenci portföyleri ve hedefler

Bireyselleştirilmiş eğitim planları isimli iki kod bulunduğu görülmektedir. Bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

(K4): “Öğrenci portföylerini oluşturarak, velilere çocuklarının performansını somut bir şekilde gösterme.”

(K13): “Çocukların öğrenme planlarını ve hedeflerini belirleyerek, bu bilgileri velilerle paylaşma.”

(K6): “Çocukların öğrenme ihtiyaçlarına özel olarak odaklanan, bireyselleştirilmiş eğitim planları oluşturma ve bu planları velilerle paylaşma.”

Okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme teması altında; toplantılar düzenleme ve etkinliklere davet isimli iki kod bulunduğu görülmektedir. Okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K5): "Okul-veli birliktelik toplantıları düzenleyerek, genel eğitim hedeflerini ve beklentilerini açıklama."

(K13): "Okul içi etkinliklere velileri davet ederek, çocukların yeteneklerini sergilemelerine olanak tanıma."

Velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için uyguladıkları önerilerin neler olduğuna ilişkin değerlendirme

Analiz bölümünde, veliler ile iletişimi güçlendirme ve onları eğitime dahil etme konusundaki önerilerin neler olduğunun öğrenilmesi amacıyla "Velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için uyguladığınız öneriler nelerdir?" sorusu yöneltilmiş ve elde edilen temalar ve kodlar Tablo 3'te detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 3. Velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için uyguladıkları önerilerin neler olduğuna ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Velilerle iletişimi güçlendirmek için bilgi paylaşımı	Düzenli iletişim ve güncellemeler	5
	Rehberlik ve destek	2
	Düzenli bilgilendirme	1
	Okul topluluğuna dahil etme	4
Velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme	İki taraflı iletişim ve iş birliği	3
	Eğitimde velilere aktif rol verme	2
	Kaynak paylaşımı	1

Tablo 3 incelendiğinde; Velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için uyguladıkları önerilerin neler olduğuna ilişkin katılımcı görüşlerinin, velilerle iletişimi güçlendirmek için bilgi paylaşımı ve velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Velilerle iletişimi güçlendirmek için bilgi paylaşımı teması altında; düzenli iletişim ve güncellemeler, rehberlik ve destek ve düzenli bilgilendirme isimli üç kod bulunduğu görülmektedir. Velilerle iletişimi güçlendirmek için bilgi paylaşımı konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K5): "Eğitimde yeni uygulamalara geçişlerde velilere rehberlik ederek, sürece anlayış ve destek sağlama".

(K1): "Haftalık bültenlerle sınıf içi etkinlikleri ve öğrenme hedeflerini paylaşma."

(K3): "Velilere sık sık iletişim kurarak çocuğun öğrenme ilerlemesi ve davranışları hakkında güncellemeler sağlama."

(K11) "Velilere eğitim programları ve müfredat değişiklikleri hakkında düzenli olarak bilgi vererek, güncel konularda bilinçlenmelerini destekliyoruz."

Velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme teması altında; okul topluluğuna dahil etme, iki taraflı iletişim ve iş birliği, eğitimde velilere aktif rol verme ve kaynak paylaşımı isimli dört kod bulunduğu görülmektedir. Velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K2): "Velileri sınıf içinde düzenlenen etkinliklere davet ederek, çocuklarının günlük yaşamına dahil etme."

(K8): "Okul içi etkinliklerde görev almaları için velilere fırsatlar sunarak, onların okul topluluğuna daha fazla dahil olmalarını sağlama."

(K4): "Ebeveyn-öğretmen toplantıları düzenleyerek, açık iletişim ortamı yaratıp velilerin sorularını yanıtlama."

(K6): "Dijital platformları etkili bir şekilde kullanarak, velilere çocukların öğrenme materyallerini ve kaynaklarını paylaşma."

(K13): "Eğitim konularında atölye çalışmaları ve seminerler düzenleyerek, velileri eğitim sürecine daha etkin bir şekilde dahil etme."

Velilerin okuldaki etkinliklere ve öğrencilerinin eğitimine daha fazla katılmasını teşvik etmek adına uygulamak istedikleri yeni yöntemlerin neler olduğuna ilişkin değerlendirme

Analiz bölümünde, velilerin okulda düzenlenen etkinliklere katılımını teşvik ve öğretmenlerin uygulamak istedikleri yeni yöntemlerin neler olduğunun öğrenilmesi amacıyla " Velilerin okuldaki etkinliklere ve öğrencilerinin eğitimine daha fazla katılmasını teşvik etmek adına uygulamak istediğiniz yeni yöntemler nelerdir?" sorusu yöneltilmiş ve elde edilen temalar ve kodlar Tablo 4'te detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 4. Velilerin okuldaki etkinliklere ve öğrencilerinin eğitimine daha fazla katılmasını teşvik etmek adına uygulamak istedikleri yeni yöntemlerin neler olduğuna ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Velileri okul etkinliklerine çekmek için fiziksel ve dijital katılım	Fiziksel etkinliklere katılımı artırma	4
	Dijital platformlarda aktif katılımı sağlama	3
	Tematik etkinlik günleri ve projelerle katılımı artırma	3
Velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme ve bilgilendirme	Eğitim içeriğine katılımı artırma	4
	Okul topluluğuna katılımı artırma	2

Tablo 4 incelendiğinde; velilerin okuldaki etkinliklere ve öğrencilerinin eğitimine daha fazla katılmasını teşvik etmek adına uygulamak istedikleri yeni yöntemlerin neler olduğuna ilişkin katılımcı görüşlerinin, velileri okul etkinliklerine çekmek için fiziksel ve dijital katılım ve velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme ve bilgilendirme olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Velileri okul etkinliklerine çekmek için fiziksel ve dijital katılım teması altında; fiziksel etkinliklere katılımı artırma, dijital platformlarda aktif katılımı sağlama ve tematik etkinlik günleri ve projelerle katılımı artırma isimli üç kod bulunduğu görülmektedir. Velileri okul etkinliklerine çekmek için fiziksel ve dijital katılım konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K1): "Velileri okul etkinliklerine daha fazla çekmek adına düzenli olarak açık hava etkinlikleri ve paneller düzenlemeyi düşünüyoruz."

(K2): "Öğrencilerin proje sergileri ve performansları için özel günler düzenleyerek, velileri bu etkinliklere davet etmeyi planlıyoruz."

(K4): "Online platformlarda velilere interaktif etkinlikler ve eğitim webinarları sunarak, onların çocukların eğitimine aktif katılımını sağlamayı planlıyoruz."

(K6): “Öğrencilerin öğrenme süreçlerini sergileyen dijital portföyler oluşturarak, velilere çocuklarının ilerlemelerini daha yakından takip etmeleri için bir fırsat sunmayı düşünüyoruz.”

(K10): “Okulda düzenlenecek tematik etkinlik günleri ile velilere çocuklarıyla birlikte öğrenme ve eğlenme şansı sunmayı planlıyoruz.”

Velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme ve bilgilendirme teması altında; eğitim içeriğine katılımı artırma ve okul topluluğuna katılımı artırma isimli iki kod bulunduğu görülmektedir. Velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme ve bilgilendirme konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K3): “Sınıf içi etkinliklerde velilerin rol almasına olanak tanıyan 'Veli Günleri' oluşturarak, onların çocuklarıyla birlikte öğrenmelerini teşvik etmeyi düşünüyoruz.”

(K11): “Velilere çocuklarının öğrenme hedefleri ve gelişim planları hakkında düzenli geri bildirimler sağlayarak, onların çocuklarına daha etkin bir rehberlik yapmalarını hedefliyoruz.”

(K5): “Okul projelerine velileri ortak etmek amacıyla çeşitli komiteler oluşturarak, onların projelerde daha etkin bir rol almasını hedefliyoruz.”

Velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak için öğrenci başarıları ve öğrenci gelişimini paylaşma konusunda nasıl bir iletişim stratejisi kullanmayı düşündüklerine ilişkin değerlendirme

Analiz bölümünde, velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak adına öğrenci başarıları ve gelişimini paylaşma konusunda takip edecekleri iletişim stratejilerini belirlemek amacıyla "Velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak için öğrenci başarıları ve öğrenci gelişimini paylaşma konusunda nasıl bir iletişim stratejisi kullanmayı düşünüyorsunuz?" sorusu yöneltilmiş ve elde edilen temalar ve kodlar Tablo 5'te detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 5. Velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak adına öğrenci başarıları ve gelişimini paylaşma konusunda takip edecekleri iletişim stratejilerine ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Velilerle öğrenci başarılarını paylaşma	Akademik gelişimi paylaşma	5
	Görsel paylaşım ile etkileşimi artırma	3
	Topluluk katılımını güçlendirme	3
Velilere çocukların gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunma	Bireysel yetenekleri vurgulama	3
	İletişim aracı olarak toplantılar	2
	Portföy sunumları	1

Tablo 5 incelendiğinde; velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak için öğrenci başarıları ve öğrenci gelişimini paylaşma konusunda nasıl bir iletişim stratejisi kullanmayı düşündüklerine ilişkin katılımcı görüşlerinin, velilerle öğrenci başarılarını paylaşma ve velilere çocukların gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunma olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Velilerle öğrenci başarılarını paylaşma teması altında; akademik gelişimi paylaşma, görsel paylaşım ile etkileşimi artırma ve topluluk katılımını güçlendirme isimli üç kod bulunduğu görülmektedir. Velilerle öğrenci başarılarını paylaşma konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K7): “Velileri öğrencilerin proje sergilerine davet ederek, çocukların grup çalışmalarındaki başarılarını paylaşmayı planlıyorum.”

(K8): “Öğrenci başarılarına odaklanan haftalık bültenler hazırlayarak, velilerle düzenli iletişimde bulunmayı düşünüyorum.”

(K2): “Okul etkinliklerinde öğrencilerin sergilediği başarıları fotoğraf ve videolarla paylaşarak, velileri bu etkinliklere daha fazla çekmeyi planlıyorum.”

(K1): “Velilere düzenli öğrenci başarı raporları göndererek, çocuklarının akademik gelişimini paylaşmayı düşünüyorum.”

Velilere çocukların gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunma teması altında; bireysel yetenekleri vurgulama, iletişim aracı olarak toplantılar ve portföy sunumları isimli üç kod bulunduğu görülmektedir. Velilere çocukların gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunma konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

(K4): “Velilere düzenli toplantılarda öğrenci portföylerini sunarak, çocukların edindiği becerileri ve gelişimlerini anlatmayı hedefliyorum.”

(K16): “Velilere çocukların öğrenme güçlükleri ve başa çıkma stratejileri hakkında düzenli bilgilendirme toplantıları düzenleyerek, onların çocuklarına daha fazla destek olmalarını sağlamayı planlıyorum.”

(K3): “Sınıf içi öğrenci projelerini sergileyerek, velilere çocuklarının yaratıcılığını ve öğrenme süreçlerini göstermeyi düşünüyorum.”

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, öğretmenlerin velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için kullandıkları stratejileri belirlemeye yönelik katılımcı görüşleri incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin en etkili stratejileri velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme, bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı ve okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme üzerine odaklanmıştır. Velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme konusunda fiziksel katılımın artırılması, sanal katılımın teşvik edilmesi ve bilgi paylaşımı ile geri bildirim ön planda tutulmuştur. Bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı ise öğrenci portföyleri, hedefler ve bireyselleştirilmiş eğitim planları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme stratejileri ise toplantılar düzenleme ve etkinliklere davet ile sağlanmıştır. Özgan ve Aydın'ın (2010) çalışması, öğretmen-veli iş birliğinin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Radzi, Razak ve Sukor'un (2010) araştırması, veli katılımının öğrenci motivasyonu ve performansında önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın bulguları da veli etkinliğinin eğitim sürecine olumlu bir katkı sağladığını desteklemektedir. Bu benzerlikler, öğretmenlerin veli katılımını artırma konusundaki stratejilerin genel geçerliğini güçlendirmektedir.

Bu çalışma, velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için öğretmenlerin uyguladığı önerileri inceleyerek, katılımcı görüşleri üzerinden iki ana tema altında toplamıştır. Bulgular, velilerle iletişimi güçlendirmek için bilgi paylaşımının önemli olduğunu ve velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etmenin çeşitli stratejilerle mümkün olduğunu ortaya koymaktadır. İlk tema olan bilgi paylaşımı, düzenli iletişim ve güncellemeler, rehberlik ve destek ve düzenli bilgilendirme üzerine odaklanırken; ikinci tema olan velileri aktif katılıma teşvik etme, okul topluluğuna dahil etme, iki taraflı iletişim ve iş birliği,

eğitimde velilere aktif rol verme, ve kaynak paylaşımını içermektedir. Anastasiou ve Papagianni'nin (2020) çalışması, öğretmen-veli iletişiminin öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğunu vurgulamakta ve bu iletişimde düzenli bilgilendirme ve rehberlik önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın ilk temadaki bulguları, önceki araştırmalarla uyumlu bir perspektif sunmaktadır. Aslan'ın (2016) araştırması, velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını teşvik etmek amacıyla iki yönlü iletişim ve iş birliğinin önemini vurgular. Bu noktada, bu çalışmanın ikinci tema altındaki sonuçları, Aslan'ın çalışmasıyla paralellik göstererek velilerin aktif katılımını artırmanın çeşitli yollarını desteklemektedir. Bu benzerlikler, öğretmenlerin velilerle etkili iletişim ve iş birliğini güçlendirme stratejilerinin genel geçerliliğini pekiştirmektedir.

Bu çalışma, velilerin okuldaki etkinliklere ve öğrencilerinin eğitimine daha fazla katılmasını teşvik etmek adına öğretmenlerin düşündüğü yeni yöntemleri katılımcı görüşleri üzerinden inceleyerek, bu yöntemleri iki temada toplamıştır. İlk tema, velileri okul etkinliklerine çekmek için fiziksel ve dijital katılımı içermekte olup, fiziksel etkinliklere katılımın artırılması, dijital platformlarda aktif katılımın sağlanması ve tematik etkinlik günleri ve projelerle katılımın artırılmasını içermektedir. İkinci tema ise velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etme ve bilgilendirme üzerinedir. Bu temada eğitim içeriğine katılımın artırılması ve okul topluluğuna katılımın artırılması stratejileri belirtilmiştir. Hill, Witherspoon ve Bartz'ın (2018) çalışması, velilerin okul etkinliklerine katılımının çeşitli faktörlerle ilişkilendirildiğini ve bu katılımın öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkiler yaratabileceğini belirtmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın bulguları, Hill ve arkadaşlarının çalışmasıyla paralellik göstererek velilerin katılımını artırmaya yönelik yöntemlerin önemini vurgulamaktadır. Hornby ve Blackwell'in (2018) araştırması, dijital platformların velilerin eğitim sürecine katılımını artırmada etkili olabileceğini öne sürmektedir. Bu noktada, bu çalışmanın dijital katılımı teşvik etme stratejileriyle Hornby ve Blackwell'in bulguları arasında bir benzerlik bulunmaktadır. Bu benzerlikler, öğretmenlerin yeni yöntemlerle velilerin etkin katılımını artırma çabalarının genel geçerliliğini desteklemektedir.

Bu çalışma, velilerin okul etkinliklerine katılımını artırmak amacıyla öğrenci başarıları ve gelişimini paylaşma konusunda öğretmenlerin düşündüğü iletişim stratejilerini katılımcı görüşleri üzerinden inceleyerek, bu stratejileri iki ana tema altında özetlemiştir. İlk tema, velilerle öğrenci başarılarını paylaşma stratejilerini içermekte olup, akademik gelişimi paylaşma, görsel paylaşım ile etkileşimi artırma ve topluluk katılımını güçlendirmeyi hedeflemektedir. İkinci tema ise velilere çocukların gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunma stratejilerini içermekte ve bireysel yetenekleri vurgulama, toplantılar ve portföy sunumları gibi iletişim araçlarını öne çıkarmaktadır. Fisher ve Kostelitz'in (2015) çalışması, öğrenci başarılarını paylaşmanın veli katılımını artırma ve öğrenci motivasyonunu teşvik etmede önemli bir faktör olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın birinci tema altındaki bulguları, Fisher ve Kostelitz'in çalışmasıyla uyumlu bir perspektif sunmaktadır. Visković ve Višnjić Jevtić'in (2017) araştırması ise öğrenci gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunmanın velilerle etkileşimi artırabileceğini öne sürmektedir. Bu noktada, bu çalışmanın ikinci tema altındaki sonuçları, Visković ve Višnjić Jevtić'in bulgularıyla paralellik göstererek velilere bireysel yetenekleri vurgulama ve detaylı bilgiler sunma stratejilerinin önemini vurgulamaktadır. Bu benzerlikler, öğretmenlerin iletişim stratejilerinin veli katılımını artırma konusundaki genel geçerliliğini desteklemektedir.

Bu çalışmada, öğretmenlerin velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için kullandıkları stratejileri belirlemeye yönelik katılımcı görüşleri incelenmiştir. Elde edilen

bulgulara göre, öğretmenlerin en etkili stratejileri velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme, bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı, ve okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme üzerine odaklanmıştır. Velilerin etkinliklere aktif katılımını teşvik etme konusunda fiziksel katılımın artırılması, sanal katılımın teşvik edilmesi ve bilgi paylaşımı ile geri bildirim ön planda tutulmuştur. Bireyselleştirilmiş eğitim ve gelişim paylaşımı ise öğrenci portföyleri, hedefler ve bireyselleştirilmiş eğitim planları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Okul-veli ilişkilerini güçlendirme ve bilgilendirme stratejileri ise toplantılar düzenleme ve etkinliklere davet ile sağlanmıştır. Bu çalışmanın sonuçları, önceki araştırmalarla paralellik göstermekte ve öğretmen-veli işbirliğinin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğunu desteklemektedir. Velilerin eğitim sürecine aktif katılımının, öğrenci motivasyonu ve performansındaki artışla ilişkilendirildiği önceki çalışmalarca vurgulanmıştır. Bu benzerlikler, öğretmenlerin veli katılımını artırma konusundaki stratejilerin genel geçerliliğini güçlendirmektedir (Subanova, 2023). Çalışma, velilerle iletişimi güçlendirmek ve onları eğitim sürecine dahil etmek için öğretmenlerin uyguladığı önerileri inceleyerek, katılımcı görüşleri üzerinden iki ana tema altında toplamıştır. Bulgular, velilerle iletişimi güçlendirmek için bilgi paylaşımının önemli olduğunu ve velileri eğitim sürecine aktif katılıma teşvik etmenin çeşitli stratejilerle mümkün olduğunu ortaya koymaktadır. İlk tema olan bilgi paylaşımı, düzenli iletişim ve güncellemeler, rehberlik ve destek, ve düzenli bilgilendirme üzerine odaklanırken; ikinci tema olan velileri aktif katılıma teşvik etme, okul topluluğuna dahil etme, iki taraflı iletişim ve iş birliği, eğitimde velilere aktif rol verme, ve kaynak paylaşımını içermektedir. Bu temalar, öğrenci başarıları ve gelişimini paylaşma, velileri okuldaki etkinliklere çekme, velilere çocukların gelişimi hakkında detaylı bilgiler sunma stratejilerini içermektedir. Bu stratejiler, öğretmenlerin veli katılımını artırma çabalarını desteklemekte ve genel geçerliliğini güçlendirmektedir (Sadikovna & Azimjon, 2023). Sonuç olarak, bu çalışma, öğretmenlerin velilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını sağlamak için kullanabilecekleri çeşitli stratejileri katılımcı görüşleri üzerinden ortaya koymaktadır. Bu stratejiler, öğrenci başarıları ve gelişimini paylaşma, velileri okuldaki etkinliklere çekme, iletişimi güçlendirme ve detaylı bilgiler sunma gibi önemli alanlara odaklanmaktadır. Bu bulgular, eğitimciler ve okul yöneticileri için veli katılımını artırma konusunda rehberlik sağlayabilir ve daha etkili iletişim stratejileri geliştirmelerine yardımcı olabilir.

Öneriler

1. Okul yönetimi ve öğretmenler, velilere düzenli olarak e-posta, SMS veya mobil uygulama üzerinden güncellemeler ve bilgiler paylaşmalıdır.
2. Haftalık veya aylık bültenler aracılığıyla velileri öğrenci başarıları, gelecek etkinlikler ve güncel eğitim içeriği hakkında bilgilendirmek faydalı olacaktır.
3. Okul, velilere rehberlik hizmetleri sunarak çocukların akademik ve duygusal gelişimini desteklemelidir.
4. Velilere, çocuklarının eğitimine yönelik soruları için düzenli olarak ulaşabilecekleri bir rehberlik birimi sağlanmalıdır.
5. Toplantılar hem fiziksel hem de sanal ortamlarda düzenlenerek velilere daha fazla erişim sağlanabilir.
6. Okul, velileri fiziksel etkinliklere çekmek için okul etkinlik günleri, sergiler ve projeler düzenlemelidir.
7. Dijital platformlar üzerinden etkileşimi artırmak için öğrenci başarıları, öğrenci portföyleri ve sınıf etkinlikleri paylaşılmalıdır.

8. Velilere, çocuklarının güçlü yönleri ve gelişim alanları hakkında düzenli olarak bilgi sunulmalıdır.
9. Veliler, okulun topluluğunun birer parçası olduklarını hissetmelidir.

Referans

- Akyürek, M. İ., & Esen, S. (2023). Veli görüşlerine göre okul-aile iş birliğinin incelenmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (26), 186-200.
- Albez, C., Ada, Ş. (2017). Okul-aile ortaklığı: güçlükler, beklentiler, gereksinimler, öneriler. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 2007- 5 (2), 1-18.
- Anastasiou, S., & Papagianni, A. (2020). Parents', teachers' and principals' views on parental involvement in secondary education schools in Greece. *Education Sciences*, 10(3), 69.
- Aslan, D. (2016). Primary School Teachers' Perception on Parental Involvement: A Qualitative Case Study. *International Journal of Higher Education*, 5(2), 131-147.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bilaloğlu, R. (2014). *Okul öncesi eğitimi ana bilim dalı okul öncesi eğitimde veli katılımı etkinliklerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve veli katılımı etkinliklerinin dil-matematik becerilerinin geliştirilmesine etkisi*, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bolat, Ö. (2023). Veli katılımında kullanılmak üzere ebeveyn övgü tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, (Özel Sayı), 334-346.
- Cömert, D. ve Güleç, H. (2004). Okul Öncesi eğitim kurumlarında veli katılımının önemi: öğretmen, aile, çocuk ve kurum. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 132-145.
- Fisher, Y., & Kostelitz, Y. (2015). Teachers' self-efficacy vs. parental involvement: Prediction and implementation. *Leadership and Policy in Schools*, 14(3), 279-307.
- Hill, N. E., Witherspoon, D. P., & Bartz, D. (2018). Parental involvement in education during middle school: Perspectives of ethnically diverse parents, teachers, and students. *The Journal of Educational Research*, 111(1), 12-27.
- Hornby, G., & Blackwell, I. (2018). Barriers to parental involvement in education: An update. *Educational review*, 70(1), 109-119.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research. A guide to design and implementation*. San Francisco: John Wiley-Sons
- Miller, S. (2003). Analysis of phenomenological data generated with children as research participants. *Nurse Researcher*, 10(4), 68-82.
- Noble, H. ve Smith, J. (2015). Issues of validity and reliability in qualitative research. *Evidence-Based Nursing*, 18(2), 34-35.
- Oktay, A., Gürkan, T., Zembat, R., P. Unutkan, Ö. (2003). *Okul öncesi programı uygulama rehberi (ne yapıyorum? neden yapıyorum? nasıl yapmalıyım?)* İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.
- Ömeroğlu, E., Yaşar, M. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 62 (2005).

- Özdiñç, T. (2014). *Okul öncesi eğitimde veli katılımında sosyal medya kullanımı: bir durum çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özgan, H., & Aydın, Z. (2010). Okul-aile işbirliğine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. 9. *Ulusal sınıf öğretmenliği eğitimi sempozyumu*, 802(811), 20.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Interviewing: Principles And Practices, W.C. Brown Publishers. Dubuque: Iowa
- Pehlivan, İ. (1999). *Eğitim yönetimi semineri notları*. Seçkin Yayıncılık.
- Radzi, F. A. M., Razak, M. N. A., & Sukor, N. H. M. (2010). Parental Involvement in School to Improve Academic Achievement: Primary Teachers' Views. *International Journal of Learning*, 17(9).
- Sadikovna, R. K., & Azimjon o'g, O. J. X. (2023). The importance of inclusive education in solving the problem of equality in the education of children with special needs. *Open Access Repository*, 4(3), 757-764.
- Sezer, E. B., Atmaca, A., Şan, M., Yıldız, A., Gürek, E., & Topçu, E. (2023). İlkokullarda Eğitim Süreçlerinde Veli Katılımı. *Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal)*, 9(107), 5031-5045.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75.
- Subanova, B. Q. (2023). Parental Cooperation In Inclusion Of Hearing Impaired Children In Inclusive Education. *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development*, 11, 13-16.
- Şaban, C. (2011). *İlköğretim okullarında velilerin eğitime katılım düzeyleri ve tercih ettikleri katılım türleri*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Visković, I., & Višnjić Jevtić, A. (2017). Teachers' opinions on the possibilities of collaboration with parents. *Croatian Journal Educational/Hrvatski Casopis za Odgoj I Obrazovanje*, 19(1).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.